



# RASOMS IR JONINĖMS AR TĖJANT

---

*Įkvėpimo knyga  
prasmingam ir  
įsimintinam laikui  
kartu, sutinkant  
vieną įstabiausių  
metų švenčių.*

---

[www.egotu.lt](http://www.egotu.lt)





[www.egotu.lt](http://www.egotu.lt)

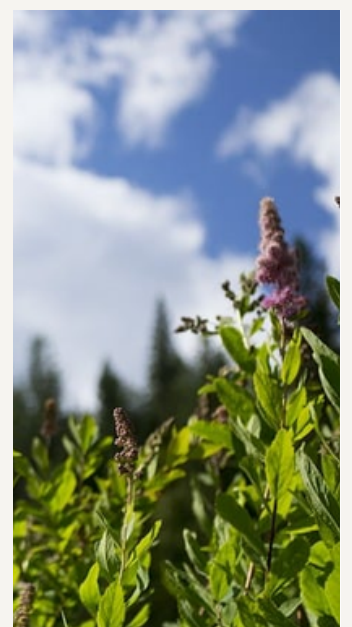
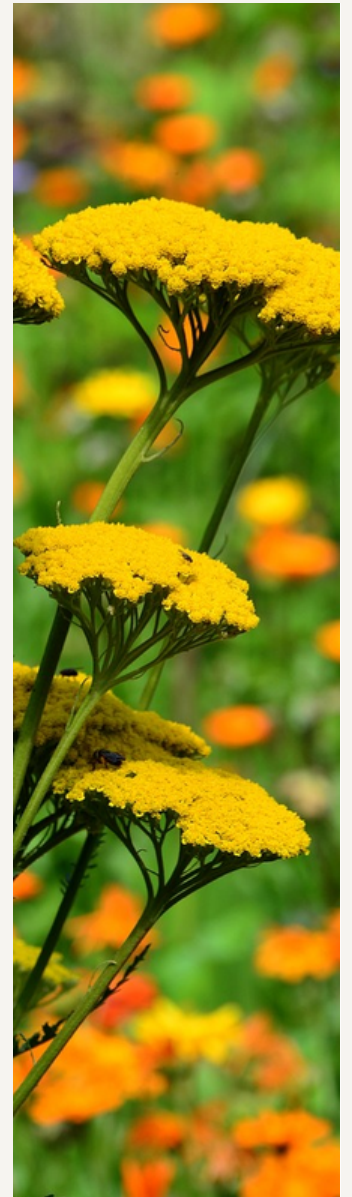
# MIELIEJI,

*Magiško virsmo laiko kviečiu  
stabtelėti ir įsiklausyti į virsmus.  
Pasaulyje. Gamtoje. Savyje.  
Išjausti ir sutikti nematomas ir  
slėpiningas nuostabos kibirkštis,  
tik ir laukiančias, kol leisime  
joms būti šalia. Kada, jei ne  
metu, apjungiančiu skirtingas  
stichijas, galime suderinti savyje  
visą gamą skirtingų savybių ir  
surasti paparčio žiedą - vidinį  
žinojimą, kokie kiekvienas esam  
svarbūs, ypatingi ir reikalingi.  
Linkiu, kad ši trumpa įkvėpimo  
knyga įneštų į Jūsų dieną  
magijos, džiaugsmo ir atidumo. Ir  
galimybę pasireikšti mažiems  
stebuklams, kurie gali nutikti. Jei  
jais patikėsime.*

*Biedrė Norikūnė*

# APIE RASAS

*Pasak A. Žarskaus, žodis „rasos“ yra vienas slėpiningiausių lietuviškame pasaulėvaizyje, mat sietinas su daugiapras,iu veiksmazodžiu „rastis“. Visos šio žodžio reikšmės atkartoja kilmės, pradžios motyvą ir nebūto atsiradimą. „Tad **rasa** yra gajos esmė, gyvasties dvasia, kuri rasdamasi, t.y., įsikūnydama fiziniame pasaulyje tampa naujos gyvybės priežastimi“ (A. Žarskus, Rėdos knyga, 2009).*



# RĖDOS RATAS



Iliustracija iš [www.sarmatas.lt](http://www.sarmatas.lt)

# ŠVENTIMO LAIKAS

*Dažniausiai šios šventės šventimo laikas siejamas su vasarovydžio naktimi. Tačiau yra kita, gilesnė ir sunkiau pastebima priežastis. Rasa švenčiama rasojeant rugiams arba kai augmenija pasiekia didžiausio suvešėjimo tašką — kupą arba brandą. Tuomet gamta kupina didžiausios gyvybinės galios. Augalas subrendęs tiek, kad gali pradėti naują gyvybę. Branda — tai didžiulės įtampos atsirasti, rasties metas. Tą šventę “šventino minavonei įkūrimo arba sutvėrimo šios pasaulės ir visos šeimos” (S. Daukantas). Brandos motyvas įrašytas ir vieno iš pagrindinių šventės ženklų — Kupolės — pavadinime. Jis tapo netgi Rasos šventės sinonimu — Kupolė, Kupolinė (nuo ‘kupti’, ‘kupėti’, t.y. vešliai augti; ‘kupa’ — pats vešlumas). Bet aukščiausias brandos taškas — kupa tuo pačiu yra ir slenkstis iš gyvėjimo į apmirimą.*

*Išoriškai tai sunkiai pastebima, tačiau įvyksta esminis lūžis: kupoje apvaisintos augmenijos gyvėjimo kreivė palinksta myriop ([www.sarmatas.lt](http://www.sarmatas.lt)).*



# KUPOLIAVIMAS

*Vienas būdingiausių Rasos šventės papročių - kupoliavimas. Ši tradicija minima Ipatjevo metraštyje (1262 m.), Lietuviškoje Postilėje (1573 m.), **kupolomis** vadinami Joninių dieną surinkti žolynai. Dažnai kupolėmis vadinami gydomąją galią turintys žolynai arba atskiros žolynų rūšys.*

*J. Basanavičius kupolėmis vadino ramunes, A. Sabaliauskas - mėlynai - geltonai žydinčias gėles, K. Milkus ir F. Kuršaitis - jonažoles (pagal A. Žarskų).*



*Kupolė turi būti priskinta iš devynių laukų, būtinai iki nusileidžiant saulei. Skinama tylomis, su niekuo nekalbant.*

*Jei 9 laukai neapeinami, žengiami 9 žingsniai - nusiskinamas žolynas, dar 9 žingsniai - nusiskinamas antras ir t.t.*

*Skinama negalvojant, intuityviai.*

*Vienur teigiama, kad kupolių yra 9 rūšys, kitur - būtinai nelyginis skaičius.*



[www.egotu.lt](http://www.egotu.lt)

# YPATINGIEJI AUGALAI



## JONAŽOLĖ

*Sakoma, kad tai -  
vaistas nuo 99 ligų*



## RAMUNĖS

*Simbolizuoja meilę*



## PAPARTIS

*Ypatingas ir magiškas  
augalas*



## DOBILAS

*Neša sėkmę*



# YPATINGIEJI AUGALAI



**PERKŪNŽOLĖ**



**ŠIRDAŽOLĖ**



**KALNINĖ ARNIKA**



**SIDABRAŽOLĖ**

# YPATINGIEJI AUGALAI



**VERONIKA**



**GEGUŽRAIBĖ**



**VINGIORYKŠTĖ**



**BALTASIS DOBILAS**



*Vainikai būdavo pinami iš prisirinktų žolynų (ne mažiau kaip 9), tylomis, nenaudojant siūlų. Naudoti burtams metant ant karties, plukdant.*

# Vainikai



[www.egotu.lt](http://www.egotu.lt)

# LAUŽAS

*Ugnį laužui, kuris būdavo užkuriamas apie 23 valandą, įskeldavo titnagu arba trinant du sausus pagaliukus. Tikėta, kad šios šventės laužo ugnis - ypatinga. Ja atnaujindavo namų židinio ugnį. Seną židinio ugnį gesindavo švariu vandeniu ir iš šventinio laužo kempinėje parsinešta ugnimi įžiebdavo naują židinio ugnį.*





[www.egotu.lt](http://www.egotu.lt)

# AUKOJIMAI

*Užkūrus ugnį, galima sakyti linkėjimus, kreiptis į protėvius, galima paaukoti Gabijai, šventai ugniai. Deivei Žemynai aukojami grūdai, jie taip pat beriami į ugnį. Perkūnui nuliejamas kaušelis vandens į ugnį ir ant žemės (pagal alkas.lt).*





[www.egotu.lt](http://www.egotu.lt)

# ŠOKIMAS PER LAUŽĄ

*Laužui baigiant  
degti, būdavo  
šokama per ugnį,  
mat tikėta, kad  
taip apsivaloma  
nuo nuodėmių ir  
visokių ligų.*





# BALTŲ ŽENKLAI

*Smagu su vaikais pasikalbėti apie baltų ženklus, jų reikšmes ir galias, nupiešti. Nuotraukoje - ant lipnios juodos plėvelės akrilu piešti baltų ženklai, kurie vėliau „nutūpė“ ant raktų kabyklos, šaldytuvo, knygų lentynų.*

# MAGIŠKAS RINKINYS

ŠVENTIŠKAI MAŽA KAINA

**TIK 18 EURŲ!**



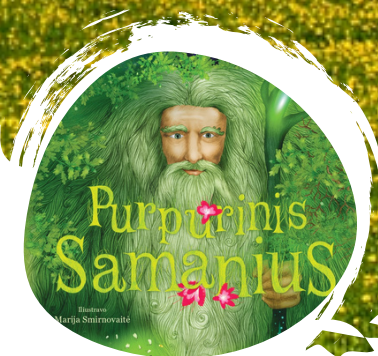
**BALTŲ  
ŽENKLŲ  
KORTELĖS**

~~5 eurai~~



**KNYGA  
„MEŠKUTIS  
BALTA“**

~~6 eurai~~



**KNYGA  
„PURPURINIS  
SAMANIUS“**

~~12 eurų~~

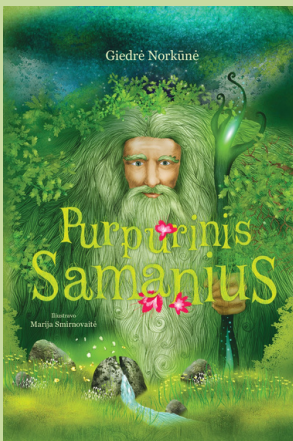
**Įsigyti su nuolaida galite mūsų Facebook paskyroje  
EGOTU-LAIMINGAI ŠEIMAI**



# EGOTU - LAIMINGAI ŠEIMAI

LEIDINIAI

Autorė Giedrė Norkūnė



## KNYGA „PURPURINIS SAMANIUS“

Kūrinyje vaizduojama nykštuku paversto žynio kelionė, subtiliai ir šiltai paliečiamos itin svarbios vilties, tikėjimo, bičiulystės, nerimo, ilgesio ir vienio temos. Istorija atskleidžia paslaptį – viskas yra susiję labiau, nei kartais gali atrodyti. Eiliuotą istoriją apie nykštuku virtusį žynį, jo kelionę ir sutiktas būtybes magiškai iliustravo dailininkė **Marija Smirnovaitė**.

64 puslapiai, kieti viršeliai, A4 dydis.



## BALTŲ ŽENKLŲ KORTELIŲ RINKINYS

Baltų ženklų kortelių rinkinys. Kortelėse pavaizduoti 10 dažniausiai sutinkamų baltiškų ženklų. Jų raštų deriniais puošiami drabužiai, šie ženklai įaudžiami gražiausiuose audiniuose, šiuos simbolius naudojame margindami margučius vašku. Jie visi sutinkami ir knygelėje „Meškutis Baltas“. Kortelių dailininkė **Dalia Bieliūnaitė**.

10 kortelių, kurių kiekviena 14,5x14,5 cm dydžio.



## PAVEIKSLĖLIŲ KNYGELĖ „MEŠKUTIS BALTAS“

Vieną dieną rudas meškutis sumano tapti BALTU. Mamos apdovanotas baltais marškinaičiais, leidžiasi į kelionę. Ten sutinka Smaką, žemės gelmėse ugnį kūrenančius nykštukus ir kitus veikėjus, apdovanojančius keliautoją baltiškais simboliais. Istorija eiliuota. Knygos dailininkė **Dalia Bieliūnaitė**.

24 puslapiai, minkšti viršeliai, A4 dydis.

# MAUDYNIŲ SVARBA IR REIŠMĖ

*Upėse ir ežeruose maudomasi, plaukiojama žolynais išpuoštomis valtelėmis, kuriose kurendavosi ugnis. Taip apsijungdavo stichijos. A. Žarskus gražiai įvardina šį reiškinių sakydamas, kad „tai dviejų prieštarų - ugnies ir vandens jungtuvės, reiškiančios naujo atsiradimą. Nauja visada gimsta prieštarų sandūroje. Žemės gyvybė radosi vandenyje sušvitus kosmoso ugniai - Saulei. Tad ugnies plukdymas yra kosminis simbolis, reiškiantis gyvybės, kurią vaizduoja iš kupolių nupinti vainikai, atsiradimą, jos pradžia“.*



*Paparčio žiedo slėpiniui pasirinktas nežydintis augalas, tačiau vis dažniau pripažįstama, kad pasaulio sudėtingumui atskleisti tinkamesnis ne mokslinis, bet mitologinis mąstymas - naudojant vaizdinius bei simbolius (čia ir toliau - pagal A. Žarskų).*

# slėpiniis

*Sakoma, kad radęs  
paparčio žiedą įgysi  
visažinystės dovaną.  
Tačiau nepakanka  
surasti žiedą, reikia  
gebėti jį išsaugoti,  
kitaip sakant -  
žmogus turi būti  
vertas turėti žiedo  
suteikiamas galias.*



*Jeigu laužo ugnis -  
apvalanti, o sujungta su  
vandeniu išreiškia  
gyvybės atsiradimą, tai  
paparčio žiedo ugnis -  
ypatinga, jau perkeista -  
**šviečianti, bet**  
**nebedeginanti.** Tai  
ugnis, kuri pražysta  
žmogaus širdyje.*

# PAPARČIO ŽIEDO SIMBOLIS

*R. Ambraziejienė skatina pagalvoti apie tai, kad paparčio žiedo simbolis - tai nebe žemiškos gėlės, o visuotinybės, Dangaus ir Žemės jungties ženklas. Šis žiedas - visažinystės šaltinis, pražystantis tik skaisčioje širdyje. Priklausomai nuo konteksto, jis atvaizduojamas labai įvairiai: ir kukliu rombu, ir išraiškingu ausekliu, ir išsišakojusia svastika, šešiakampe žvaigžde, saulute ar rožele, ir net auksine spirale.*

